

DR HAB. MAREK SAJ CSSR, PROF. UCZ.
Wydział Prawa Kanonicznego
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

E. Sakowicz, P. Szuppe, *Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym oraz pedofilią. Materiały do bibliografii polskiej i polskojęzycznej*, Bibliografie 1, wyd. Scriptum, Kraków 2024, ss. 148.

Nakładem wydawnictwa Scriptum ukazał się pierwszy tom z serii „Bibliografie”. Jego tytuł to *Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym oraz pedofilią. Materiały do bibliografii polskiej i polskojęzycznej*. Autorami są prof. dr hab. Eugeniusz Sakowicz oraz dr Paweł Szuppe, obydwaj związani z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Podjęli się oni pracy, której na gruncie polskim, bo do niego się ograniczyli, jeszcze nikt nie wykonał. Jest to zatem dzieło nowatorskie, wpisujące się w tak konieczną ochronę osób małoletnich przed wykorzystaniem seksualnym. Podjęta tematyka jest bolesna, ale trzeba o niej głośno mówić, także o tym, co polscy pisarze (ale i obcy, których dzieła zostały przetłumaczone na język polski) opublikowali w tej materii. We „Wprowadzeniu” (s. 5–10) do tej bibliografii jej Autorzy zajęli się samym zjawiskiem pedofili, tak od strony językowej, jak i czynów tak nazywanych. Wyjaśnili sposób opracowania dzieła i trudności z tym związane. Nadto wyrazili nadzieję, że będzie ono przydatne nie tylko studentom piszącym prace z tego zakresu, ale również stanie się materiałem źródłowym dla polskich organów ścigania przestępstw związanych z wykorzystaniem seksualnym wobec małoletnich.

Autorzy podzielili swoje opracowanie na cztery części. Pierwsza to „Dokumenty państwowe i kościelne” (s. 11–19). Jej wewnętrzny podział obejmuje dokumenty według ich autora. I tak, mamy „Państwową Komisję ds. Pedofilii” (7 pozycji), „Konferencję Episkopatu Polski” (17 pozycji), „Stolicę Apostolską” (13 pozycji) oraz „Watykańskie spotkanie poświęcone ochronie nieletnich (21–24 lutego 2019 r.)” (19 pozycji). W punkcie zatytułowanym „Stolica Apostolska” znajdujemy dodatkowo niższy stopień podziału: „Papież” (5 pozycji) i „Kongregacja Nauki Wiary” (8 pozycji). Natomiast w dziale zatytułowanym „Watykańskie spotkanie poświęcone ochronie nieletnich (21–24 lutego 2019 r.)” wymieniono najpierw 3 pozycje, a po nich, w podtytule „Świadectwa”, 5 pozycji; dalej w oddzielonej gwiazdkami części 7 pozycji i w kolejnej oddzielonej gwiazdkami części – 4 pozycje. Jak łatwo zauważyć, zaprezentowany podział jest dość zagniatwany. Nadto, patrząc na tytuł pierwszego działu, czyli „Dokumenty państwowe i kościelne”, należy stwierdzić, że jest on nieco mylący, gdyż nie zostały tam umieszczone jedynie dokumenty, ale również np. komunikaty, listy, wywiady...

Drugi dział prezentowanego opracowania nosi tytuł „Książki” (s. 21–24). Jego podział jest bardzo prosty i niebudzący żadnych wątpliwości. Posiada dwie części: „Autorskie” (39 pozycji) oraz „Pod redakcją i inne” (14 pozycji). W tej drugiej jest 11 pozycji pod redakcją, 2 pozycje to opracowanie i 1 pozycja to materiały z symposium bez nazwiska żadnej osoby, która by je zredagowała lub opracowała. Z tego właśnie względu, jak się wydaje, w tytule znalazło się wyrażenie „inne”.

Trzeci główny dział książki został zatytułowany „Artykuły w publikacjach zbiorowych i czasopismach” (s. 25–120). Zawiera on trzy części: „Naukowe” (241 pozycji), „Popularno-naukowe” (83 pozycje), a także „Publicystyczne” (855 pozycji). Z pewnością nie było łatwo dokonać tego podziału, zwłaszcza na artykuły naukowe i popularnonaukowe. Wymagało to spojrzenia na sposób prezentacji badań dokonanych przez autora danego artykułu, czym on w swej istocie jest. Łatwiej było wyodrębnić artykuły publicystyczne, gdyż klucz

do tego stanowiło miejsce ich publikacji, a są to w większości gazety czy tygodniki.

Czwarty i zarazem ostatni dział to „Prace dyplomowe” (s. 121–127). Jeszcze przed podziałem na mniejsze jednostki Autorzy zamieścili wykaz skrótów sześciu uniwersytetów, by nie powtarzać ciągle całych ich nazw. Poszczególne więc części to „Licencjaty” (17 pozycji) i „Magisteria” (48 pozycji).

Po wykazie dokumentów, książek, artykułów i prac dyplomowych umieszczono „Posłowie” (s. 129–131) autorstwa Marka Czachorowskiego. Podkreśla on walory tej publikacji, ale jednocześnie wskazuje, że jest ona świadectwem deprawacji naszych czasów wobec małoletnich. W zasadzie mało skupia się na omawianej bibliografii, a bardziej na kwestiach, których ona dotyczy, czyli na wykorzystaniu seksualnym małoletnich. Ubolewa, że wciąż do takich czynów dochodzi, co właśnie potwierdza wydana publikacja. Odwołuje się także do przykładów z dawnej historii ludzkości, kiedy czyny pedofilskie były aprobowane.

Publikację wieńczy „Indeks osobowy” (s. 134–147). Autorzy w przypisie wyjaśniają, iż „niniejszy Indeks osobowy podaje nazwiska zarówno autorów tekstów z zakresu tematyki *Bibliografii*, jak i redaktorów dzieł zbiorowych, w których teksty te zostały opublikowane. Wymienia też imiona i nazwiska osób, które pojawiły się w tytułach wyszczególnionych publikacji”.

Należy wyrazić wdzięczność Autorom tej pracy za trud włożony, by wyszukać w bogactwie polskich publikacji te, których głównym wątkiem stała się ochrona małoletnich. Ich wykaz poświadcza, że ochrona ta winna stać się priorytetem dla każdego, nie tylko dla tych, którzy niejako z urzędu mają troszczyć się o najmniejszych. Potwierdzają to słowa papieża Franciszka w jednym z przemówień: „(..) przytłacza mnie wstyd, że ludzie, którym powierzono delikatną opiekę nad tymi maluczkimi, wykorzystali ich i wyrządzili im poważne szkody. Głęboko ubolewam z tego powodu. Bóg płacze. Przestępstwa i grzechy wykorzystywania seksualnego nieletnich nie mogą być dłużej trzymane w tajemnicy. Zobowiązuję się do gorliwej czujności Kościoła, aby chronić nieletnich, i obiecuję, że osoby

odpowiedzialne zdadzą sprawę ze swoich czynów” (Franciszek, *Dar odnowionej bliskości między rodziną a Kościołem*, spotkanie z biskupami przybyłymi do Filadelfii na VIII Światowe Spotkanie Rodzin, Filadelfia, 27 września 2015, „L’Osservatore Romano” wyd. pol. 10 (2015), s. 48).